

GUIDEN / **SAGSFREMSTILLING** **TIL DE POLITISKE UDVALG**

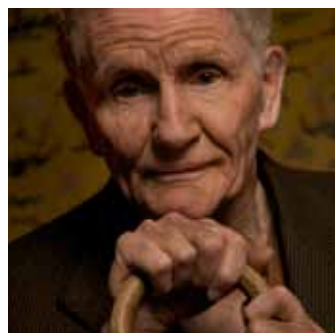
VÆRKTØJET TIL
SAGSFREMSTILLING

INDHOLD /

MAINSTREAMING
AF HANDICAPOMRÅDET

INTRODUKTION	03
HVORFOR BØR JEG INDARBEJDE OG BELYSE HANDICAP- ASPEKTET I SAGSMATERIALET?	04
HVORNÅR BØR JEG INDDRAGE HANDICAPASPEKTET I SAGSMATERIALET?	05
HVORDAN INDARBEJDER JEG HANDICAPASPEKTET I SAGSMATERIALET?	06
HVOR I SAGSMATERIALET SKAL VURDERINGEN SKRIVES?	08

INTRODUKTION /

Guidens formål

Denne guide henvender sig til de medarbejdere i kommunen, som forbereder og skriver sagsfremstillinger og bilag til de politiske udvalg og byrådets møder.

Guiden er udarbejdet for at understøtte, at handicapperspektivet inddrages, når der forberedes sager til byrådet og de politiske udvalg. Ved at bruge guiden sikrer du, at handicapaspektet indarbejdes fra starten i det skriftlige materiale, der ligger til grund for de politiske beslutninger. Hermed indgår handicapaspektet som en selvfølgelig del af den forhåndsviden, politikerne har, forud for at de træffer beslutninger. Det forhold, at handicapaspektet indgår som en selvfølgelig del, kalder vi i materialet for "mainstreaming". Mainstreaming betyder "hovedstrøm" og henviser til, at noget bliver en del af den almindelige tænkning og arbejdsform.

Når du beskriver de handicaprelaterede forhold i en sag, sikrer du også, at administrationen gøres opmærksom på de sager, der indeholder en handicapvinkel, og derfor bør sendes til høring i handicaprådet.

Guiden introducerer til de forskellige handicapgruppers behov, så du kan gennemgå din egen sagsbeskrivelse og indarbejde handicapaspektet i beskrivelsen. Du kan også søge på eksempler og temaer og herigennem få viden om, hvilke forhold der er relevante at indarbejde i forskellige sagstyper.

HVORFOR BØR JEG INDARBEJDE OG BELYSE HANDICAPASPEKTET I SAGSMATERIALET?

Det er relevant at vurdere, hvilke grupper i kommunen der bliver berørt af en sag og på hvilken måde. Hovedparten af de sager, politikerne behandler, har direkte indvirkning på borgernes liv og muligheder. De politiske beslutninger har derfor også afgørende betydning for de muligheder, borgere med handicap har i kommunen, også selv om problemstillingen ikke umiddelbart handler om mennesker med handicap. Når de handicaprelaterede konsekvenser indarbejdes fra starten, øges kvaliteten af det beslutningsgrundlag, som politikerne træffer deres beslutninger ud fra. På den måde sikrer kommunen, at der ikke gennemføres tiltag, som får u hensigtsmæssige konsekvenser for mennesker med handicap, uden at politikerne har kendskab til det.

Når du indarbejder en vurdering af en sags betydning og konsekvenser for mennesker med handicap, bidrager du til, at kommunen lever op til de handicappolitiske målsætninger om at skabe lige muligheder for handicappede, sikrer overholdelse af den internationale handicap konvention, og at kommunen lever op til det handicappolitiske princip om sektoransvar.

Læs mere om de handicappolitiske grundprincipper på www.clh.dk.
Læs mere om FN's handicapkonvention på www.clh.dk

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at høre handicaprådet om alle initiativer, som har betydning for mennesker med handicap. Når handicapaspektet belyses i sagsmaterialet, gøres politikerne og administrationen opmærksom på, at en sag bør sendes til høring i handicaprådet.

Læs om handicaprådets opgaver og virke i kapitel 10 i Bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=20897>.

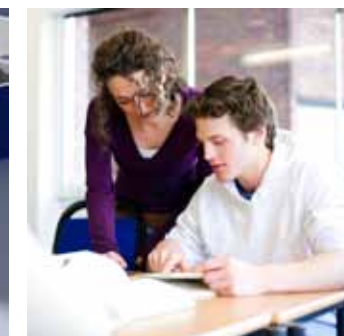
HVORNÅR BØR JEG INDARBEJDE HANDICAPASPEKTET I SAGSMATERIALET?

Kommunerne har ansvar for mange af de områder, som direkte påvirker borgernes livsvilkår og muligheder og dermed også de livsvilkår, borgere med handicap møder i deres nærmiljø. Det gælder f.eks. arbejdsmarkedsforhold, skole- og uddannelsesforhold, sociale tilbud, kultur- og fritidstilbud, transport- og trafikmæssige forhold, sundhedsmæssige forhold, boligforhold m.v.

Kommunerne er også arbejdsplads for mange mennesker, hvorfor der blandt de kommunalt ansatte medarbejdere kan være mennesker, som har et handicap.

Der kan derfor være rigtig mange sager, som indeholder et handicapaspekt, også selv om sagen ikke direkte omhandler tilbud eller service målrettet mennesker med handicap.

Det er ikke muligt at opstille en endegyldig liste over, hvilke sager der indeholder et handicapaspekt. Vurderingen må tage afsæt i, at kommunen igennem sin politik og handlinger understøtter de værdier og principper, der gælder i dansk handicappolitik.

I ”Tjeklisten: Hvor finder jeg typisk handicapspektet i en sag?” kan du få et overblik over, hvilke aktiviteter og forhold i en sag man skal være særligt opmærksom på kan indeholde et handicapaspekt.

Du kan finde ”Tjeklisten: Hvor finder jeg typisk handicapaspektet i en sag?” på www.handicapmainstreaming.dk under værktøjet til sagsfremstilling.

Dansk handicappolitik bygger på principper om lige muligheder, solidaritet, kompensation og sektoransvar. Det betyder, at kommunens tilbud og service bør tilrettelægges og udvikles, så borgere med handicap har samme muligheder som andre borgere for at benytte dem. Et væsentligt element heri er at skabe mulighed for, at borgere med handicap kan bo, bevæge og transportere sig rundt, arbejde, uddanne sig og deltage i fællesskaber med andre borgere i kommunen.

HVORDAN INDARBEJDER JEG HANDICAPASPEKTET I SAGSMATERIALET?

Mennesker med handicap omfatter de borgere i kommunen, der har en langvarig fysisk, mental, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan forhindre deres fulde og effektive deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre (jf. FN’s handicapkonvention).

For at kunne afdække de relevante sager, som indeholder et handicapaspekt, kræver det viden om de forskellige handicapgruppers vilkår og behov. Du bør derfor foretage en systematisk analyse og vurdering af, hvordan mennesker med handicap påvirkes af et givet tiltag eller aktivitet.

1. trin:

Systematisk analyse og vurdering

Du indarbejder handicapaspektet ved systematisk at analysere og vurdere, om der er forhold i den givne sag, som har indvirkning på de forskellige grupper af mennesker med handicap.

I baggrundsmaterialet ”Baggrundsviden om handicap i forhold til individuel handicapkompensation og mainstreaming” kan du få en indgang til emnet og et minimum af viden om de forskellige handicapgruppers behov. Men det er vigtigt at holde for øje, at beskrivelserne ikke er udtømmende, og at det derfor ofte vil være nødvendigt at søge yderligere information og eventuelt konsultere videns- og kompetencecentre på området eller rådføre sig med handicaporganisationerne for at få gode råd.

Hvor kan jeg få yderligere viden?

Du kan få viden fra en lang række videns- og kompetencecentre på handicapområdet og via handicaporganisationerne. Megen viden er tilgængelig via nettet. I oversigten ”Et liv med handicap” på www.handicapmainstreaming.dk finder du links til videns- og kompetencecentre på handicapområdet og til handicaporganisationerne.

2. trin:

Beskriv din vurdering

Det er afgørende, at vurderingen beskrives, og der dermed findes en skriftlig dokumentation for det analysearbejde og den vurdering, der er foretaget. Skriftligheden er vigtig for, at beslutningstagere, medarbejdere i kommunen, som f.eks. efterfølgende skal arbejde videre med sagen, og borgere i almindelighed kan få indsigt i vurderingen.

HVOR I SAGSMATERIALET SKAL VURDERINGEN SKRIVES?

Det afhænger meget af sagens karakter og de retningslinier, der er for sagsbeskrivelser i din kommune. Er beskrivelsen af de handicaprelaterede konsekvenser relativt omfattende, vil beskrivelsen typisk fremgå af et bilag. Det bør fremgå af sagsbeskrivelsen, om de handicaprelaterede konsekvenser er belyst, og hvor i materialet beskrivelsen kan læses. Det afgørende er, at beslutningstagere, ansatte og borgere oplyses om, hvor i sagen de kan læse konsekvensbeskrivelsen.

På www.handicapmainstreaming.dk kan du se eksempler på, hvordan Middelfart, Glostrup og Viborg Kommune har indarbejdet et krav om, at handicapaspektet belyses i sagsmaterialet. Eksemplerne findes under værktøjet til sagsfremstilling.

3. trin:

Få viden via eksempler, og del din viden med andre

Du kan også få viden ved at søge i eksempler på sagsmateriale, hvor handicapaspektet er indarbejdet og belyst.

Se eksempler på cases på www.handicapmainstreaming.dk under værktøjet til sagsfremstilling.

Du kan bidrage med viden til, hvordan handicapaspektet indarbejdes og belyses ved at sende din sagsbeskrivelse til redaktøren af hjemmesiden www.handicapmainstreaming.dk. På den måde bidrager du til, at andre kan lære af dine erfaringer, og deler din viden med andre. Send sagsbeskrivelsen til clh@clh.dk.

Udgiver: Center for Ligebehandling af Handicappede

Tekst: Inge Storgaard Bonfils / Layout: Designbolaget

Folderen kan hentes på www.handicapmainstreaming.dk og www.clh.dk

**CENTER FOR LIGEBEHANDLING
AF HANDICAPPEDE**

Bredgade 25F, 4. sal
1260 København K
Tlf.: 33 11 10 44

Mail: clh@clh.dk
Web: www.clh.dk

